

УДК 37.018.046

О. Владимир

(Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя)

ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЯКІСТЬ БІЗНЕС-ОСВІТИ В УКРАЇНІ

За сучасних умов функціонування економіки на засадах вільного ринку, розвиток освіти теж визначається тенденціями ринкового конкурентного середовища. Як показує вітчизняна практика система традиційної вищої освіти не спроможна забезпечити бізнес висококваліфікованими менеджерами у різних сферах діяльності. Сьогодні всі повинні розуміти як функціонує ринкова економіка, а не лише економісти. Саме тому необхідно змінити уявлення про роль бізнесу в економічному розвитку і, відповідно, про значення і завдання освіти та бізнес-освіти зокрема. Відтак все більшої популярності в Україні набуває така форма навчання топ-менеджерів як бізнес-освіта. Під поняттям «бізнес-освіта» розуміють програми додаткової освіти, вершиною яких є програми MBA. MBA (Master of Business) – це післядипломний ступінь бізнес-освіти із загального менеджменту і управління бізнесом, який забезпечує формування високопрофесійних менеджерів-практиків, особистісний розвиток студентів і кар'єрне зростання випускників, відповідає високим інтелектуальним і академічним стандартам. З метою забезпечення ефективного функціонування бізнес-шкіл та надання ними якісних освітніх послуг необхідно вирішити ряд завдань. По-перше, необхідно забезпечити проходження акредитації бізнес-шкіл і університетів престижними недержавними акредитаціями, наприклад, EQUIS, AMBA, AACSB. Відповідно, не допустити державної акредитації програм MBA, оскільки це призведе до 1) втрати українськими бізнес-школами гнучкості в наданні послуг своїм клієнтам; 2) зниження якості освітніх послуг і підриву міжнародної конкурентоспроможності вітчизняних освітніх установ в цій галузі та до занепаду ринку бізнес-освіти в Україні; 3) переорієнтації українського бізнесу на послуги зарубіжних бізнес-шкіл; 4) формування негативної репутації українського уряду в очах світової наукової і освітньої громадськості. По-друге, слід забезпечити зростання якості навчання за MBA-програмами. Щоб навчальна програма була найбільш якісною і наближеною до потреб навчальної аудиторії необхідно її розробляти, виходячи із: місії та змісту діяльності навчального закладу, складу студентів та слухачів, зв'язку програми з бізнесом, підготовки та компетентності викладачів, результатів проведених навчальним закладом досліджень в галузі управління та консультацій, зовнішнього позиціонування навчального закладу.

Що стосується якості викладання, то слід дотримуватись системності, уникати заформалізованості та перевантаження «зайвими» предметами. Заняття слід проводити у вигляді ділових ігор чи моделювання ситуацій, що виникали на реальних підприємствах учасників програм. Для всіх рівнів програм, бажано, щоб заняття проводили викладачі із власним досвідом у менеджменті. На жаль, традиційна система навчання передбачає надмірне навантаження викладачів: якщо викладачі західних країн мають в середньому навантаження 200 – 400 аудиторних годин, то українські викладачі – близько 900 і більше. Не дивно, що при цьому дослідницька і методична робота проводиться формально і погіршує сприйняття клієнтами (студентами) якості роботи. Мало того, при оцінці роботи викладача переважають кількісні, а не якісні показники. Загальновідомо, що найціннішими ресурсами з-поміж усіх інших є людські. Тому викладачам слід забезпечити належні умови для якісної розробки та подання ними навчальних програм, для використання нових методик подання матеріалу, не створюючи надмірних кількісних «перепон». Адже зростання кількості веде до зниження якості.